Đức Đạt Lai Lạt Ma giảng giải Bát Nhã Tâm kinh (Phần cuối)

ISSN: 2734-9195 09:05 27/08/2025

Muốn sám hối tội chướng, muốn lợi ích tự thân, muốn thành tựu lợi tha, muốn giải trừ phiền não, muốn đắc quả vị giải thoát, muốn tích lũy công đức, không gì quý hơn là phát Tâm Bồ đề.

Nghe những lời dạy của bậc thầy, thì ta phải tiếp nhận rồi tư duy. Tư duy hàng ngày, tư duy mọi thứ được dạy chứ không phải nghe không, tư duy đi tư duy lại, mới có thể khai thông được giáo lý văn tự. Khi tư duy bằng tuệ quán rồi chúng ta bắt tay vào thực hành. Nghe rồi tư duy rồi thực hành, mới có thể tự mình chuyển hóa toàn bộ tâm thức của mình. Dấu hiệu cho thấy ta có chuyển hóa chính là mỗi sáng ngủ dậy ta đều quán tưởng tới tâm Bồ đề và thấu triệt hiểu biết về tính Không.

Lợi ích của chuyển hóa tâm thức chính là việc dù ta gặp bất cứ người nào, ta cũng muốn đem lại lợi ích cho họ, mà không có sự chấp thủ, không chấp thật.

Thần chú Bát nhã Ba la mật được gọi là thần chú cực sáng, giúp lọc sạch mọi phiền não, không còn khổ đau, tại sao vậy?

Vì khi chúng ta đắc được trí tuệ Bát nhã, ta đã thấu tính Không, ta diệt được mọi chấp ngã, không còn ái trọng bản thân hơn người khác, thấy mọi vật duyên sinh duyên khởi, thấu được như vậy rồi thì làm sao còn phiền não hay khổ đau nữa. Vì thế mới gọi là đại thần chú.

Ảnh từ buổi ghi hình bài giảng

Trong kinh Bát nhã, lần chuyển pháp luân thứ nhất, đức Phật thuyết về Tứ thánh đế:

Khổ nên biết,
Tập nên đoạn,
Diệt nên chứng,
Và đạo nên tu.

Đạo đã tu thì không cần tu, diệt đế đã diệt thì không còn gì để diệt, tập đã đoạn không còn gì để đoạn, khổ đã biết không còn gì để biết. Chính vì thế, lần thứ 2 đức Phật chuyển luân, đức Phật đã thuyết giảng tất cả các pháp chỉ là tư tưởng gán đặt, hoàn toàn không thật có, nó vô tự tính. Nếu ngay từ đầu Phật nói về tính Không thì căn cơ chúng sinh không thể tiếp nhận.

Giống như các nhà khoa học nghiên cứu, tìm về bản chất vạn vật thì tới giờ vẫn không ra, càng đi tìm thì càng là các hạt nguyên tử, lượng tử rất nhỏ. Khi các nhà khoa học đưa ra giả thuyết, họ phải dùng thí nghiệm để chứng minh được giả thuyết đó. Tương tự với chúng ta, ta có thể đội những lời kinh thuyết lên đầu, cho rằng đó là lời Phật, nhưng bắt buộc phải dùng trí tuệ để khảo sát nó.

Như thân căn trong thân
Si mê trụ khắp cả thân
Đoạn trừ được si mê
Cũng đoạn trừ mọi phiền não

Nếu thấy lý duyên khởi
Si mê không sinh khởi

Học lý duyên khởi, mỗi ngày khi ta tiếp xúc sắc, thanh, hương, vị, xúc thì ta sẽ bớt chấp vào nó, bớt muốn sở hữu nó. Ta không phủ nhận sự tồn tại nó, mà ta phủ nhận bản ngã tự thể của 1 thứ gì đó, và giảm bớt chấp thủ vào nó.

Truyền tâm Bồ đề

Hãy quán tưởng trước mặt là đức Bổn sư Thích ca Mâu ni Phật, xung quanh là các vị đại Bồ tát: Ngài Văn Thù, đức Quan Âm, ngài Di Lặc, ngài Phổ Hiền. Các bậc đại Hiền trí như ngài A Nan, Xá Lợi Phất, Ca Diếp,... Tất cả các vị đều rất đông đang ngồi xung quanh và hiện diện trước mặt. Trước các ngài, chúng ta phát tâm Bồ đề, làm lợi ích cho nhân loại. Giữ tâm thư thái, quảng đại.

Gieo lời nguyện: *“Ngày hôm nay, phúc thay con được mang thân người, lại được sinh trong dòng tộc Phật, Bồ tát, là con của chư Phật, Bồ tát. Từ nay, con chỉ làm những việc thích hợp với gia tộc tôn quý, không làm ô danh dòng giống tối tôn này.”*

Khi có tâm quảng đại rộng lớn, phát tâm Bồ đề và gieo lời nguyện trước bậc thầy đức Phật và vô vàn bậc đại trí, như vậy ta đang được truyền tâm Bồ đề và truyền đi cho nhân loại, như một cách nhắc nhở bản thân về hành vi, ý thức mình sau này.

Lời tụng: "*Con xin quy y, quay về Tam bảo, tùy hỷ phước thiện của chúng sinh, nguyện hộ trì tâm Bồ đề, nguyện gìn giữ tâm Phật. Cho tới ngày thành Chính Đẳng Giác, bậc Chí tôn, con vì lợi ích tất cả chúng sinh, mục đích thành tựu sự lợi tha viên mãn mà hành đạo. Lời tụng này gọi là Bồ đề Tâm nguyện.*"

Muốn sám hối tội chướng, muốn lợi ích tự thân, muốn thành tựu lợi tha, muốn giải trừ phiền não, muốn đắc quả vị giải thoát, muốn tích lũy công đức, không gì quý hơn là phát Tâm Bồ đề.

Cư sĩ Phúc Quang tóm lược

Nội dung từ buổi ghi hình được thực hiện tại Văn phòng Thánh Đức Đạt Lai Lạt Ma, Dinh thự của Ngài, ở Dharamsala, Ấn Độ, diễn ra vào ngày 07 tháng 01 năm 2021, đây là buổi giảng ngày 3.